

# MÜDAHALELER HAKLI MI?

FUAT AKYÜREK

Bir süredir ortadoğu ve Kuzey Afrika'da emperyalist müdahalelerin hız kazandığı bir dönem yaşanıyor. Buna en son örnek Libya oldu. Bu ülkeye demokrasi getirme adına şimdiden pek çok şehir yıkılmış durumda. Suriye'ye ilişkin bir müdahalenin hazırlıkları ise yapılmakta. Bütün bu müdahalelerin gerekçeleri ise hemen hemen hiç değişmiyor. Halkların kendi diktatörleri tarafından ezildiği, ya da Irak örneğinde olduğu gibi "korkunç kitle imha silahları geliştirdikleri ve terörizme destek verdikleri" ilan ediliyor.

Bölgede pek çok ülkenin diktatörlüklerle yönetildikleri bir gerçek. Ama diğer bir gerçek ise bu diktatörlüklerin batılı emperyalist güçlerce desteklendikleridir. Suudi kralı, Ürdün kralı, Körfez emirlikleri ve şeyhleri, Yemen diktatörü vb. batılı emperyalist güçlerce, özellikle de ABD tarafından destekleniyorlar. Ama birde batılı emperyalist güçlere kapılarını ardına kadar açmayan, onlarla sorun yaşayan diktatörler var. Kaddafi batıya yanaşma konusunda epeyce mesafe almış olmasına karşın sorunlu bir diktatördü. Suriye ve Esad yönetimi ise bölgede batılı güçler için bir çıban başı gibi duruyor. ABD'nin İran'a karşı planlarının ise saklısı, gizlisi yok.

Demek ki sorun diktatörlüklerde değil, bu diktatörlüklerin batılı emperyalist güçlerin uşağı olup olmadıklarında düşümleniyor. ABD, İngiliz, Fransız, Türkiye vb. ülkelerin Nato şemsiyesi altında gerçekleştirdikleri Libya müdahalesi Kaddafi'yi devirdi. Tunus ve Mısır'ın diktatörlerini ise halk kendisi devirdi. Şimdi batılı güçler bu ülkelerde zemin kaybetmemeye, olayların gelişimini kontrol altına almaya çalışıyorlar. "Arap Baharı" denilen olaylar zincirine bakıldığında açıkça görülüyor ki her ülkedeki gelişme farklı değerlendirilmek zorunda. Böyle olmak zorunda çünkü şöyle bir eğilim bulunuyor, "bütün bu yaşananlar Büyük Ortadoğu Projesi'nin hayata geçirilmesidir vb." Tek tek ülkelerdeki gelişmeler dikkate alındığında böyle genel bir değerlendirme yapılamayacağı açıkça görülüyor. Tunus ve Mısır gibi ülkelerde kitleler ayağa kalktı ve diktatörlükleri devirmeyi başardılar. Bu kitleleri ayağa kaldırmaya ne ABD'nin ne de diğer emperyalist devletlerin güçleri yetmezdi. Ama şimdi bu emperyalist güçler Tunus ve Mısır'ı kontrol altında tutmaya, bu ülkelerin diktatörsüz diktatörlükler olarak yönetilmesini güvence altına almaya çalışıyorlar. Arap halklarının öfkesinin "yanlış bir yöne gitmesi" bugün emperyalistler için bir endişe kaynağı oluşturuyor. Mayıs ayı sonlarında toplanan G-8 Zirvesi'nin şu bildirisi aslında fazla söze gerek bırakmamaktadır. "Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da devam eden tarihi değişim, Berlin Duvarı'nın yıkılmasından sonra Orta ve Doğu Avrupa'da ortaya çıkan değişimlere kapıyı açan bir potansiyele sahiptir. Biz G-8 üyeleri olarak Arap Baharı'nın taleplerini kuvvetle destekliyoruz..... Fransa'nın ev sahipliğinde gerçekleşen G-8 zirvesinde ABD, Japonya, Almanya, İngiltere, İtalya, Kanada ve Rusya devlet başkanları, Batının yardım ve desteği olmazsa **Arap Baharı'nın aşırı uçlara kayması tehlikesine** değinerek her ülkeye ayrı ayrı çağrıda bulundu." Arap halklarının hareketlerinin aşırı uçlara kaymaması için emperyalist müdahalelerin şart olduğu, gelişmelerin yönünü etkilemek için her türlü yolun kullanılacağı böylece bir kez daha ilan edilmiş oluyordu.

Bu "yanlış yönün", emperyalist devletlerin bölgedeki petrol ve doğal gaz gibi hayati çıkarlarının tehlikeye atılması, İsrail'in saldırganlığına karşı arapların birleşmesi vb. olduğunu her halde uzun uzun izah etmeye gerek bulunmuyor. Batılı emperyalistler için petrol ve doğal zenginliklerin kontrol edilmesi, bu zenginliklerin geçiş yollarının güvenceye alınması büyük bir önem taşıyor. Arap halkları bağımsızlık ve özgürlük peşinde koşarken, emperyalist güçler ise yağma, talan ve egemenlik peşinde koşuyorlar. Emperyalist güçlere göre, Arap halklarının bağımsızlık ve demokrasi istemesi "yanlış yöne" doğru meyletmek anlamına gelmektedir.

Geçtiğimiz günlerde İngiliz Independent gazetesinde yayınlanan gizli belgeler, batılı emperyalist devlet ve tekellerin uğursuz amaçlarını yeterince açıklıyordu. Haber Irak işgalinin başlamasından 1 yıl önce, dünyanın büyük petrol şirketleri ile İngiliz hükümeti arasında Irak'ın dev petrol rezervleri üzerinde görüşmeler yapıldığını ortaya koyuyordu. Petrol aktivisti Greg Muttitt tarafından, 5 yıllık bir çalışmanın sonucu ulaşılan belgeler, 2002'nin sonunda, devlet memurları ve bakanlar ile BP ve Shell arasında yapılan en az 5 görüşme hakkında detayları içeriyordu. Belgelere göre, Mart 2003'teki işgalden 5 ay önce, dönemin Sanayi ve Ticaret Bakanı Barones Symons, Başbakan Tony Blair'in Irak'ta rejim değişikliği isteyen ABD'nin planlarına verdiği destek için, İngiltere'nin enerji şirketlerine Irak'ın dev petrol ve doğalgaz rezervlerinden pay verilmesi gerektiğini ileri sürüyordu. Belgelerde, "Irak'ın çok büyük bir petrol potansiyeli var. Saddam sonrası Irak'ta, İngiliz

şirketleri için adil bir pay elde etmek konusunda kararlıyız" ifadeleri yer alıyordu. Yine belgelere göre, BP, ABD'nin, Fransız Total Fina Elf'in Saddam rejimiyle olan sözleşmesini işgalden sonra iptal etmemesi halinde Fransız holdingin dünyanın en büyük petrol şirketi olacağından endişe duyuyordu. Bütün bunlar spekülasyon olarak kalmadı. Irak'ın işgalinden hemen sonra petrol rezervlerinin paylaşılma şekli, belgelerin doğruluğunu açıkça kanıtladı. İşgalin ardından, 20 yıl süreyle geçerli olmak kaydıyla atılan imzalar tarihe geçti. Bu anlaşmalarla Irak'ın petrol rezervlerinin yarısı (60 milyar varil), BP ve Çin Ulusal Petrol Şirketi'nin (CNPC) oluşturduğu konsorsiyuma satıldı. Bu konsorsiyum sadece Irak'ın güneyindeki Rumaila petrol yataklarından yılda 658 milyon dolar kazandı. Hatırlanacağı gibi Shell ve BP'de, Irak petrolü için İngiliz hükümetiyle görüşüldüğü iddialarını reddetmiş, dönemin Başbakanı Tony Blair "petrol komplosu teorisini saçma bulduğunu" ifade etmişti. Ancak gelişmeler gerçeği tüm çıplaklığı ile orta yere getirdi.

Bütün bu gelişmeler gösteriyor ki, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya yönelik müdahaleler bu ülkelerin zenginliklerini yağmalamak için yapılmaktadır. Emperyalistler için halkların özgürlüğü değil, yağma ve talan özgürlüğü önemlidir. Petrolü ve doğal gazı kendi güçleri oranında özgürce yağmalamak isteyen emperyalist devletler, kendilerine sorun çıkararak diktatörleri devirmek için uygun zamanı kollamakta, Libya gibi bazı ülkelerde de "muhalafet" adına kendilerine uşaklık yapacak kesimler bulabilmektedirler. Ama hiç kuşku duyulmasın ki, kazanan emperyalist güçler değil halklar olacaktır.

**Eylül / 2011**